

Tamir İzniniz Var mı?

Cünlük hayatta kullandığımız teknolojik ürünler her geçen gün daha karmaşıklaşıyor ve tamiri daha zor hale geliyor. Öyle ki birçok ürün için tamir aslında parçaların yenisiyle değiştirilmesi anlamına geliyor. Bazı durumlarda da tamirat mümkün olsa bile yasal ve yazılımlara özgü sınırlamalar buna engel olabiliyor. Cep telefonunun pilini değiştirmek bile ürünün garanti dışı kalmasına neden olabiliyor. Ancak cep telefonu gibi ürünler için göz ardı edilebilecek bu durum iş makineleri, otomobiller gibi pahalı ürünler söz konusu olduğunda garanti o kadar kolay gözden çıkarılmıyor. Örneğin Tesla sattığı otomobillerin yazılımlarını izliyor ve sahibi araca herhangi bir müdahale yaptığında otomobil garanti dışı kalabiliyor veya bazı özellikleri kullanıma kapatılabiliyor. Hatta kimi firmalar satın aldığınız bir ürünü tamir ettiğiniz için dava bile açabiliyor. O zaman akla şu soru geliyor: Satın aldığım ürünün gerçek sahibi ben miyim? Bu durum satın aldıkları bir ürü-

nü tamir etmek isteyen amatörleri ve bağımsız çalışan tamircileri hayli rahatsız ediyor ve tamir hakkı için yasal düzenleme yapılması yönünde hükümetlere çağrı yapılıyor. Firmaların tamirat izni vermesi de sorunu çözmeye yetmiyor, üreticilerin bağımsız tamirhanelere yedek parça satmasını da sağlamak gerekiyor. Aksi takdirde yedek parça bulmak zor olacağı için kullanıcılar yine üreticiye mahkûm olacak. ABD’de bu kapsamda önerilen bir yasa tasarısı gelecek yıldan itibaren tamir etmesi zor ürünlerin satışının yasaklanmasını öneriyor. Benzer yasaların çıkarılması hem ekonomik açıdan hem de kullanılmayan teknolojik aletlerin çevreye verdiği zarar açısından değerlendirildiğinde ülkemiz için de faydalı olacaktır.

<https://www.engadget.com/2018/01/26/washington-state-bill-ban-hard-to-repair-electronics/>